

Секція 7
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
ТА ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
І ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

СПЕЦІАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ В УКРАЇНІ:
СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ

Баглай А.О., гр. Оп-51

Пікуль Н.В., гр. Оп-22СП

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.С. Прокопишин**

Львівський національний аграрний університет

Спеціальна (вільна) економічна зона (СЕЗ або ВЕЗ) в Україні – територія, розміщена в середині однієї адміністративно-територіальної одиниці, в межах якої відповідним законом України встановлені й функціонують спеціальні правовий режим провадження господарської діяльності та порядок застосування й дії законодавства України. У межах однієї адміністративно-територіальної одиниці може перебувати кілька СЕЗ. На всій території СЕЗ упроваджується митний режим спеціальної митної зони.

СЕЗ створюють на земельних ділянках несільсько-господарського призначення для спрощення митних процедур, аби залучити інвестиції й ефективно їх використати за реалізації експортно-орієнтованих інвестиційних проєктів, активізації господарської діяльності, спрямованої на збільшення експорту товарів, впровадження новітніх технологій, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури. Перелік видів господарської діяльності, які здійснюватимуться на території СЕЗ, встановлює окремий закон України про її створення.

Строк функціонування СЕЗ не може перевищувати 30 років. Ініціаторами створення можуть бути Кабінет Міністрів України, місцеві ради, місцева державна адміністрація, на території якої передбачено створення СЕЗ [1].

Зазвичай в економічній літературі виділяють чотири види пілг, характерних для вільних економічних зон: зовнішньоторговельні; фінансові, фіскальні; адміністративні тощо.

На жовтень 2021 року в Україні діє 11 СЕЗ: «Азов», «Донецьк», «Закарпаття», «Інтерпорт Ковель», «Курортотополіс Трускавець», «Миколаїв», «Порто-франко», «Порт Крим», «Рені», «Славутич», «Яворів». 1 липня 2021р. Верховна Рада України ухвалила пакет законів, якими скасувала закон про вільну економічну зону «Крим», а також пов'язані з ним зміни до Податкового й Митного кодексів України. Закон про скасування ВЕЗ «Крим» набирає чинності з 21 листопада 2021 року [3].

Спеціальна економічна зона специфічна організаційно на макрота мікрорівнях, тож інвестиційна політика держави – запорука формування привабливого середовища для вітчизняних та іноземних інвесторів. В Україні є проблеми з розвитком СЕЗ та залученням інвестицій через:

1) глибоку економічну кризу, нестабільність і недосконалість законодавства та політики уряду, нестабільність умов ведення бізнесу у країні, зокрема в СЕЗ;

2) розбіжності цілей держави у планах та за їх виконання; відсутність єдиної державної концепції розвитку певної галузі;

3) запровадження пілг лише за територіальним принципом, ігноруючи галузевий;

4) недосконалість базової інфраструктури; слабкий розвиток високотехнологічних галузей;

5) невдале місце розташування та необґрунтоване обрання пріоритетів розвитку СЕЗ; спроби поширити статус СЕЗ на великі території або незначні адміністративні одиниці.

Отож, інвестування здійснюється на основі владно-розподілого та адміністративного принципів, тобто правила інвестування встановлює держава в односторонньому порядку. Відповідно, вплив проблем на СЕЗ полягає в тому, що СЕЗ не успішні у своїй діяльності і не розвиваються; без чіткої програми розвитку та конкретної спрямованості; не захищені законодавчою базою, а отже – не прибуткові. Кожен регіон та країна загалом намагаються залучити якнайбільше інвесторів з великими капіталовкладеннями.

Кожен інвестор хоче мати гарантії того, що його діяльність буде захищена відповідною нормативно-правовою базою. Лише так він зможе точно розрахувати майбутні прибутки та спрямовуватиме кошти у визначену галузь. Тож питання вдосконалення інвестиційного законодавства, створення законодавчої бази для стимулювання

вітчизняних та іноземних інвесторів щодо владання коштів в економіку країни та її окремі регіони вкрай актуальне [2, с. 2].

Інформаційні джерела:

1. Закон України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” (із змінами та доповненнями) від 13.10.1992 № 2673-ХІІ. URL: www.zakon.rada.gov.ua.

2. Швець Ю.О., Шайтанова В.В. Функціонування спеціальних економічних зон як засобу налагодження інвестиційної діяльності: проблеми та перспективи. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/9_2017/12.pdf

3. Вікіпедія – вільна економічна енциклопедія. URL: uk.wikipedia.org.

ПОНЯТТЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

Буяльська В.М., 31-ФБС

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Марценюк**
Вінницький національний аграрний університет

Регламентація валютних відносин у світовому співтоваристві відбувалася в межах генезису світової валютної системи. Міжнародні валютні відносини були зумовлені процесом створення світового ринку, поглибленням міжнародного поділу праці та розвиток економічних відносин між різними державами.

Світова валютно-фінансова система — сформована історично, на базі розвинутого товарного виробництва, грошового обігу і міжнародних економічних відносин, порядок розрахунків між учасниками платіжного обороту з притаманною йому системою валютно-фінансових міжнародних установ (інституцій).

Складовими глобальної міжнародної валютної системи є:

- 1) резервні, національні та міжнародні валютні одиниці;
- 2) інші міжнародні платіжні активи;
- 3) механізм валютних паритетів і курсів валют;
- 4) міжнародні валютні ринки та ринки золота;
- 5) міжнародні валютні ринки та ринки золота;
- 6) міждержавні валютно-фінансові організації глобального рівня [18, с. 47].

Світова валютна система покликана виконувати дві головні функції: по-перше, створювати сприятливі умови для розвитку виробництва та міжнародного поділу праці, по-друге, забезпечувати